

Дослідження дозволило встановити, що наразі в Україні не врегульовані методичні підходи до ведення бухгалтерського обліку на підприємствах зеленої енергетики, а саме: відсутні методичні рекомендації з бухгалтерського обліку галузі відновлювальної енергетики, що є причиною недостовірного розкриття інформації в бухгалтерських записах підприємства.

Для покращення організації бухгалтерського обліку на СЕС України, пропонується розробити галузеві методичні рекомендації з бухгалтерського обліку, в яких визначити перелік статей витрат, притаманних підприємствам зеленої енергетики.

Список використаних джерел:

1. Дороніна І.І. Нормативно-правове забезпечення розвитку відновлювальної енергетики в Україні // *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. № 1. С. 31-43.
2. Про затвердження Звіту про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у 2020 році : постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26 травня 2021 р. № 893. URL: [https:// www.nerc.gov.ua/ index.php/ map_1/ data/ filearch/ Proekty/ ?id=61768](https://www.nerc.gov.ua/index.php/map_1/data/filearch/Proekty/?id=61768) (дата звернення: 01.12.2021).
3. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. URL: [https:// www.zakon3. rada.gov.ua/laws](https://www.zakon3.rada.gov.ua/laws).
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 .URL: [https:// www.zakon3.rada.gov.ua/laws](https://www.zakon3.rada.gov.ua/laws).
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 .URL: [https:// www.zakon3.rada.gov.ua/laws](https://www.zakon3.rada.gov.ua/laws).

УДК 657.6.

Ходзицька Валентина Василівна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та консалтингу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна

ГЛОБАЛЬНІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ: СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ГОСПОДАРЮЮЧИМИ СУБ'ЄКТАМИ

Дієвість системи управлінського обліку в значній мірі залежить від його принципів, які сприяють більш ефективному прийняттю рішень. Глобальні принципи управлінського обліку були розроблені з метою оптимізації рішень та досягнення основних стратегічних цілей підприємства. Впровадження цих принципів на практиці дає змогу сформулювати оптимальну стратегію управління організації [1].

В умовах глобалізації економіки, посилення конкуренції та швидких темпів розвитку технологій процес прийняття управлінських рішень для

ефективного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання стає дедалі складнішим. Задовольнити потреби підприємства в релевантній інформації, обсяги якої постійно зростають, з метою досягнення короткострокових та довгострокових цілей дозволяє управлінський облік.

Успіх організації будується на ефективному управлінському обліку. Глобальні принципи управлінського обліку «з'єднують точки», дозволяючи побачити прямий зв'язок між цілями компанії і методами управлінського обліку. Вони застосовуються в роботі зі спеціалістами з управлінського обліку (у відповідності до посадових повноважень) і можуть стосуватися: самих спеціалістів (фахівців), управління ефективністю організації, практики управлінського обліку.

Присяжний інститут управлінських бухгалтерів (CIMA) спільно з Американським інститутом сертифікованих професійних бухгалтерів (American Institute of CPAs, AICPA) розробили й опублікували Глобальні принципи управлінського обліку два роки тому. Цей документ, який по суті являє собою стандарти управлінського обліку, покликаний покращити ефективність прийняття рішень у діловому середовищі нового інформаційно-цифрового формату, якому притаманні такі характеристики, як невизначеність, складність та неоднозначність.

У документі приділяється особлива увага усуненню бар'єрів завдяки впливовій комунікації; виведенню на поверхню найбільш актуальних та достовірних даних для проведення їх оцінки; здійсненню аналізу, який виявляє вплив фінансових даних на цінності організації, та поширенню цілісності й довіри, які є запорукою довгострокової сталості. У структурі докладно описано, як кожен принцип застосовується у 14 різних сферах фінансової практики, починаючи від інвестиційної оцінки до скарбниці та управління грошовими коштами.

За словами Наталії Вовчук, офіційного представника CIMA в Україні, фахівця в галузі міжнародних освітніх проектів для фінансового сектору, наразі Глобальні принципи управлінського обліку доступні лише чотирма мовами – англійською, іспанською, польською та українською. Приємно, що Україна стала однією з перших, хто долучився до перекладу такого важливого для бізнесу документа рідною мовою.

Глобальні принципи управлінського обліку, розроблені Американським інститутом сертифікованих публічних бухгалтерів (AICPA) та Привілейованим інститутом управлінських бухгалтерів (CIMA), увібрали в себе кращі практики зарубіжних країн, а тому заслуговують на визнання. Сформульовані в документі прозорі принципи є важливою складовою системи управлінського обліку та допомагають підприємствам досягти успіху в умовах сталого розвитку. На даний момент Глобальні принципи управлінського обліку носять рекомендаційний характер, але обов'язковість їх застосування представляється актуальною.

Для ефективного функціонування бухгалтерського обліку потрібен кваліфікований та компетентний персонал. Ці професіонали застосовуватимуть

Принципи у своїй щоденній діяльності з метою підтримання доброчесності підприємств, одночасно використовуючи уявлення, що забезпечуються для зростання.

Працюючи з різними службами, спеціалісти з управлінського обліку розуміють взаємозв'язок між операційною діяльністю, формуванням і витратою фінансових ресурсів, створенням і збереженням вартості. Вони відіграють важливу роль у підтримці ефективної роботи компанії, готуючи плани і відслідковуючи їхнє виконання.

Мета керівництва організації — безперервне створення вартості для зацікавлених сторін. Для досягнення цієї мети необхідно, щоб бізнес-модель була гнучкою і життєздатною.

Організація використовує свої взаємовідносини для отримання доступу до ресурсів. Інші відносини відкривають їй шлях на ринки. Успіх залежить від розумного розташування пріоритетів у відносинах, ресурсах і управлінні відповідними ризиками. Дотримання Принципів полегшує розставлення пріоритетів. Щоб досягнути сталого успіху, організації повинні виявляти й використовувати можливості створення вартості для зацікавлених сторін, активно керуючи витратами і ризиками.

Для досягнення стійкого успіху організації повинні виявляти та використовувати можливості для генерування цінності для зацікавлених сторін, водночас активно керуючи витратами та ризиками.

Стратегія чітко формулює мету організації, її довгострокові цілі та те, як очікуються їх досягнення. Стратегія враховує зовнішнє середовище, в тому числі конкурентоспроможні, економічні, нормативно-правові пейзажі. Це означає стратегічну організацію положення, стратегічні варіанти, стратегічні ризики та стратегічні реалізація може бути повністю оцінена.

Глобальні принципи управлінського обліку описують основоположні цінності, якості, норми й поняття, що їх мають дотримуватися фахівці з управлінського обліку [3]. Існує чотири основні принципи, які слід розглядати комплексно

Чітко визначені мети, складові та умови застосування Глобальних принципів надають змогу формування ефективної стратегії управління.

Наразі, у вітчизняній практиці відбувається їх активне впровадження, проте формування системи управлінського обліку все ще знаходиться на стадії становлення, оскільки для більшості суб'єктів господарювання потрібен час для остаточного налагодження даних процесів. Отже, створення, реалізація та вдосконалення ефективних стратегій управління залишається нагальним питанням.

Глобальні принципи управлінського обліку поєднують у собі найбільш вдалі практики зарубіжних країн, а тому заслуговують на визнання. Сформульовані в документі прозорі принципи є важливою складовою системи управлінського обліку та допомагають підприємствам досягти успіху в умовах сталого розвитку. На даний момент Глобальні принципи управлінського обліку

носять рекомендаційний характер, проте важливість їх застосування підтверджується практикою.

Список використаних джерел:

1. Мазіна О.І. Значення глобальних принципів управлінського обліку у розвитку теорії, практики і професійних компетенцій. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. № 2. С. 83-90.
2. Фатенок-Ткачук А.О. Організація обліково-аналітичного забезпечення процесу формування стратегії розвитку підприємства. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 2. С. 82-91.
3. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік як інформаційне підґрунтя стратегічного менеджменту підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2014. № 797. С. 417-422.

УДК 657.37

Цаль-Цалко Юзеф Сигізмундович,
д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Поліського національного університету,
м. Житомир, Україна

ВНУТРІШНЯ ЗВІТНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПОНЯТТЯ, ОБ'ЄКТИ, ВИКОРИСТАННЯ

Управлінська діяльність ґрунтується на формуванні та оцінюванні інформації про господарські операції і процеси, які відбуваються на підприємстві з метою прийняття належних управлінських рішень. Важливим інструментом в забезпеченні якості цього процесу виступає звітність у системі управлінського обліку для внутрішніх стейкхолдерів підприємства.

На сьогодні, нормативне визначення внутрішньої звітності у системі управлінського обліку відсутнє. У працях вчених підходи до дефініції управлінської звітності мають різноманітні трактування, в яких висловлюється думка хто її складає та змістовна складова і призначення.

Так, колектив авторів підручника з бухгалтерського управлінського обліку [1, с. 416] вважає, внутрішня бухгалтерська звітність – це звітність, яку складає бухгалтер-аналітик і подає як адміністрації підприємства, так і менеджерам всіх рівнів управління. Основною метою складання звітності є надання оперативної релевантної інформації відповідно до вимог управлінського персоналу.

На думку, Л. В. Нападовської [2, с. 582], управлінська звітність – це гнучка система форм інформації, яка складається за центрами затрат і центрами відповідальності. Вона повинна відображати умови, специфіку, особливості організації виробництва та потреб управлінського персоналу.

Підприємство має відносини з великою кількістю внутрішніх стейкхолдерів, що складають його внутрішнє середовище, які безпосередньо